Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Septembercirculaire 2024
Portefeuillehouder	N.T.P. Hubers
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-1038507

Beslispunten

1. De gevolgen van de septembercirculaire 2024 voor de jaarschijf 2024 te verwerken in de begroting 2024
2. De gevolgen van de septembercirculaire voor de jaarschijf 2025-2028 te verwerken in de begroting 2025

Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires over de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De meicirculaire geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid. De septembercirculaire geeft de vertaling van de Miljoenennota. In december wordt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk afgerond in de Decembercirculaire.
Deze septembercirculaire 2024 bevat onder andere informatie over het vervallen van het besparingsverlies Jeugd, de indexatie Wmo demografie en de actualisatie van het accres op basis van de Miljonennota 2025.

Beoogd effect

Een actueel financieel beeld van het saldo van de meerjarenbegroting 2024-2028.

Argumenten

1.1/2.1 Het verwerken van de financiële effecten van de septembercirculaire is nodig voor een actueel financieel beeld
De septembercirculaire geeft inzicht in de uitkering uit het gemeentefonds voor de komende jaren. Dit heeft effect op het saldo van de meerjarenbegroting. Door de wijziging in de uitkering uit het gemeentefonds te verwerken, hebben we een geactualiseerd beeld van het saldo van de meerjarenbegroting 2024-2028.
Het financieel effect van de septembercirculaire 2024 is opgenomen binnen het onderdeel ‘Financiën’ van dit voorstel.

Kanttekeningen

2.1 De septembercirculaire 2024 heeft een nadelig effect op het saldo van de Begroting 2025
De septembercirculaire heeft een nadelig effect op het saldo van de begroting 2025. In de jaren 2026 en verder is er sprake van een positief effect. Een uitwerking hiervan is opgenomen binnen het onderdeel ‘Financiën’ van dit voorstel.

2.2 De accressen in de septembercirculaire 2024 zijn te laag vastgesteld.
Na ontvangst van de septembercirculaire heeft het Rijk vastgesteld dat hierin een fout zat.
Het Rijk heeft namelijk de accressen in de septembercirculaire 2024 te laag vastgesteld door een te lage historische ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp) te hanteren (circa 0,1% te laag vanaf 2025). Wij zijn hierover geïnformeerd door het Rijk en nemen een stelpost op voor deze aanvullende inkomsten vanaf 2025. Naar verwachting verwerkt het Rijk deze correctie in de decembercirculaire 2024.

Financiën

Het financieel effect van de septembercirculaire verwerken wij met een begrotingswijziging in de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2028.

Uitwerking septembercirculaire 2024

Hieronder een overzicht van alle financiële mutaties die voortvloeien uit de septembercirculaire.
Onder de tabel is een toelichting opgenomen van de substantiële financiële mutaties en de te reserveren taakmutaties.

Omschrijving	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***	***2028***
Financiële mutaties septembercirculaire 2024					
Accres, bijstelling indexering		334	310	266	125
Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024	911				
Taakmutaties	-34	193	1.472	1.574	1.808
Overige mutaties	-224	-612	-328	75	172
Totaal financiële mutaties septembercirculaire 2024	653	-85	1.454	1.915	2.105
Hiervan te reserveren					
Wet betaalbare huur	27	36	30	17	13
Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	32	-	-	-	-
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)	-	11	11	11	12
Openbare bibliotheken	-	140	140	-	-
Indexatie WMO demografie	-	-	170	353	550
Totaal te reserveren	59	187	351	381	575
Per saldo financiële mutaties septembercirculaire 2024	594	-272	1.103	1.534	1.530

Accres, bijstelling indexering

In de mei- en septembercirculaire wordt de meerjarige indexering van het accres geactualiseerd. De indexering is op basis van de huidige verwachtingen licht naar boven bijgesteld. Dit betreft een structurele stijging van het accres ten opzichte van de meicirculaire 2024.

Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024

Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een inschatting gemaakt van de declaraties door gemeenten bij het BTW compensatiefonds (BCF). Door een verwachte onderschrijding ten opzichte van het plafond wordt nu een voorschot verstrekt van € 911.000 over 2024. De gemeente Lingewaard had hiervoor al een stelpost opgenomen van € 600.000. Deze stelpost komt hiermee te vervallen. Zie ook het financieel effect van de septembercirculaire op het saldo meerjarenbegroting dat later in dit voorstel is opgenomen.

(Te reserveren) taakmutaties

In de circulaire zijn ook taakmutaties opgenomen. Dit zijn wijzigingen in onze taken en verantwoordelijkheden die invloed hebben op de verdeling en de hoogte van het gemeentefonds. Wij analyseren deze taakmutaties, waarbij wij kleine taakmutaties niet reserveren voor de budgetten. We reserveren dus alleen de bedragen uit de taakmutaties die echt nodig zijn. Deze reserveringen lichten wij hieronder toe.

Bommenregeling

Bij de taakmutaties is sprake van een minbedrag door de aanpassing van de uitkering uit het gemeentefonds voor de bommenregeling. Op basis van de opgave van ons aan het Rijk (raadsbesluit 28 maart) krijgen wij € 71.000 minder over 2023. Dit wordt verrekend in deze septembercirculaire. Aangezien dit bedrag ook niet doorbetaald wordt aan de partijen die de kosten hebben gemaakt, heeft dit voor de gemeente geen financieel effect. Daarom ook een mutatie van € 71.000 onder de stelposten in de tabel aan het eind van dit voorstel.

Wet betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de op 1 juli 2023 in werking getreden Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Daarmee krijgen gemeenten de bevoegdheid om toezicht te houden en handhavend op te treden met betrekking tot:

- De maximale huurprijzen die gelden op grond van het woningwaardestelsel (WWS).
- De maximale huurverhogingen in de gereguleerde sector.
- De informatieplicht op verhuurders om hun huurders een puntentelling te overleggen bij het afsluiten van een contract.

Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. De financiering bestaat uit een incidentele bijdrage voor de eenmalige kosten die gemeenten maken bij de implementatie van het wetsvoorstel. Daarnaast ontvangen gemeenten een structurele bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen.

➢ Voor de gemeente Lingewaard levert dit de volgende bedragen op:

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Bedrag x € 1.000	27	36	30	17	13

De reservering van deze gelden wordt aanvankelijk op een stelpost gedaan. Voor de daadwerkelijke besteding wordt een collegevoorstel opgesteld waarin toegelicht wordt hoe deze middelen worden ingezet.

Alleenverdienersproblematiek 2023-2024

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen. Gemeenten kunnen de gemiste huur- en zorgtoeslag compenseren vanuit de individuele bijzondere bijstand. De Tweede Kamer heeft met de motie Warmerdam c.s. verzocht om de betrokken huishoudens actief te benaderen. Met de VNG is afgesproken dat gemeenten dit gefaseerd oppakken. Ter ondersteuning van gemeenten is een handreiking opgesteld. Ook konden gemeenten een lijst met vermoedelijk betrokken huishoudens opvragen bij het inlichtingenbureau. Deze lijsten zijn begin juli verstrekt. Via deze uitkering ontvangen gemeenten budget om aan de betreffende huishoudens bijzondere bijstand te verstrekken. Naar verwachting worden de budgetten bij de meicirculaire 2025 en de meicirculaire 2026 bijgesteld.

➢ Voor de gemeente Lingewaard is dit voor 2024 een bijdrage van € 32.000.

De reservering van deze gelden wordt aanvankelijk op een stelpost gedaan. Voor de daadwerkelijke besteding wordt een collegevoorstel opgesteld waarin toegelicht wordt hoe deze middelen worden ingezet.

Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie (SMI)

De Sociaal Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Dit geldt alleen voor de gezinnen die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek. Door verschillende ontwikkelingen is de SMI budgettair steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het SMI budget in een aantal stappen verhoogd.

➢ Voor de gemeente Lingewaard levert dit de volgende bedragen op:

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Bedrag x € 1.000		11	11	11	12

De reservering van deze gelden wordt aanvankelijk op een stelpost gedaan. Voor de daadwerkelijke besteding wordt een collegevoorstel opgesteld waarin toegelicht wordt hoe deze middelen worden ingezet.

Openbare bibliotheken

In de periode 2023-2024 hebben wij een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het bibliotheekstelsel. Vanaf 2025 wordt een wettelijke zorgplicht voor gemeenten ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. In de periode tussen de specifieke uitkering en de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen de gemeenten een decentralisatie-uitkering (DU). Hiermee kunnen zij zich voorbereiden op de periode van de zorgplicht.

➢ Voor de gemeente Lingewaard is dit voor 2025 en 2026 een bijdrage van € 140.000 per jaar.

De reservering van deze gelden wordt aanvankelijk op een stelpost gedaan. Voor de daadwerkelijke besteding wordt een collegevoorstel opgesteld waarin toegelicht wordt hoe deze middelen worden ingezet.

Indexatie Wmo demografie

Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende indexering onderzocht, die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking zijn middelen beschikbaar gesteld voor een aanvullende indexering voor demografie.

➢ Voor de gemeente Lingewaard levert dit de volgende bedragen op:

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Bedrag x € 1.000			170	353	550

De reservering van deze gelden wordt aanvankelijk op een stelpost gedaan. Dit aangezien we nog geen duidelijkheid hebben hoe deze aparte financiering exact vorm gaat krijgen. Daarnaast is het een extra vergoeding voor prijsstijgingen en areaalvergroting binnen de WMO vanaf 2026. Deze bedragen nemen wij daarom mee in de analyse van de prijsstijgingen en areaalvergroting die wij voor de Kadernota 2026 uitvoeren.

Besparingsverlies Jeugdzorg

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op de jeugdzorg. Deze besparing (oplopend tot € 511 miljoen in 2027) was in mindering gebracht op de middelen voor jeugdzorg. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. De genoemde besparing wordt daarom nu toegevoegd aan de algemene uitkering. In de meicirculaire 2024 is al gemeld dat de besparing voor 2025 nog niet gerealiseerd kon worden en daarom is toen het bedrag voor 2025 al toegevoegd aan de algemene uitkering.

➢ Voor de gemeente Lingewaard levert dit de volgende bedragen op:

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028
Bedrag x € 1.000			1.134	1.215	1.264

Omdat dit een besparingsopgave is die voor rekening en risico is van het Rijk hebben wij hiervoor al een stelpost opgenomen in onze begroting. Dit betekent dat deze toevoeging nagenoeg geen effect heeft op ons begrotingssaldo. Zie ook het financieel effect van de septembercirculaire op het saldo meerjarenbegroting dat later in dit voorstel is opgenomen.

Financieel effect septembercirculaire op het saldo meerjarenbegroting

Hieronder een overzicht van het effect van de septembercirculaire 2024 op het saldo meerjarenbegroting, met hierbij een toelichting.

jaar	***2024***	***2025***	***2026***	***2027***	***2028***
Saldo meerjarenbegroting 2024-2028 uit 2e Turap 2024	-1.815	-939	-3.736	-1.633	-1.180
Per saldo financiële mutaties septembercirculaire 2024	594	-272	1.103	1.534	1.530
Mutaties stelposten in de begroting 2024-2028					
Besparingsverlies Jeugdzorg			-1.111	-1.208	-1.210
Voorschot BTW Compensatiefonds (BCF)	-600				
Bommenregeling	71				
Correctie accres vanaf 2025		104	189	300	436
Saldo Meerjarenbegroting 2024-2028 na Septembercirculaire 2024	**-1.750**	**-1.107**	**-3.555**	**-1.007**	**-424**
	N	N	N	N	N

Zoals bij de uitwerking van de septembercirculaire 2024 hiervoor al toegelicht, hebben wij in de begroting al een aantal stelposten opgenomen voor de toevoeging aan het gemeentefonds. Omdat deze toevoegingen

nu daadwerkelijk plaatsvinden, wordt het saldo van de septembercirculaire daarom gecorrigeerd met deze bedragen. Dit betreft het besparingsverlies Jeugdzorg, het BCF en de bommenregeling.
Daarnaast zijn de accressen vanaf 2025 in de septembercirculaire te laag vastgesteld door het Rijk, zoals eerder in dit voorstel aangegeven. Wij nemen de aanvullende inkomsten op in een stelpost. De financiële correctie door het Rijk wordt naar verwachting verwerkt in de decembercirculaire 2024.
Uit bovenstaand overzicht komt naar voren dat, na verwerking van de septembercirculaire, voor het jaar 2025 het saldo van de meerjarenbegroting verslechtert en voor de overige jaren verbetert.

Communicatie en participatie

Niet van toepassing

Voortgang

De planning van de behandeling van dit voorstel is als volgt:

Politieke avond	31 oktober 2024
Raadsvergadering	7 november 2024

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Concept raadsbesluit
2. Septembercirculaire 2024

Bemmel, 29 oktober 2024

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs